

Trenul trecu în mare viteză prin gara Bologna împrăștiind resturile de hârtie peste peroanele ciudat de pustii. Moțând, încă neadaptat la noul fus orar, Leo nu băgă de seamă decât atunci când ceilalți călători începură să protesteze. Cei care urmau să coboare în Bologna vociferau în cor. Controlorul nu le dădea nici o explicație; difuzoarele rămâneau mute. Curând, toți călătorii își dădură frâu liber frustrării la telefoanele mobile.

„N-a oprit în Bologna, dacă poți să crezi așa ceva!”

„Ce dracu’ se-ntâmplă?”

„Știu c-am să întârzii, dar nu sunt de vină eu!”

„Nu, nu ne-au spus absolut nimic.”

Apoi veștile începură să sosească. Unii dintre cei cu care călătorii vorbeau la telefon se uitau la televizor. Avusese loc o explozie, chiar în inima Bologniei. Cu urechile ciulite acum, Leo prindea cuvinte răzlețe.

„Chiar în *piazza grande!*”

Piața centrală.

„Sute de morți, Dumnezeu!”

Echipele TV ajungeau la fața locului și începeau să transmită imagini. Vizibilitatea era precară: fumul și praful făceau imposibilă evaluarea situației. Se auzeau însă gemetele răniților. Pompierii erau și ei acolo, ca și ambulanțele, poliția, carabinieri, trecătorii obișnuiți. Un adevărat infern.

Leo își aminti acel august îngrozitor din 1980, când o bombă ucisese optzeci și două de persoane în gara Bologna. Nu-i de mirare că trenul nu oprise. Mulți călători își amintiră și ei ziua aceea, drept care renunțară treptat la proteste, gândindu-se că ar fi putut fi și ei în piața centrală.

La câteva minute după ce trecură de Modena, când trenul coti spre nord, spre Mantua și Verona, aflară tot adevărul. Nu era vorba de un accident, ci de un atentat terorist. Bomba explodase chiar în interiorul Catedralei San Petronio, în timpul liturghiei. O mare parte din biserică, unul dintre monumentele Creștinătății, era distrusă. Nimeni nu putea spune câți oameni muriseră.

Când coborî la Verona, Leo auzi anunțul oficial la difuzoare. Oamenii rătăceau de colo-colo ca niște somnambuli sau doar priveau în gol.

Și Leo era în stare de șoc, dar se îndreptă spre ieșire cu pași de robot. O dată ajuns afară, clipind în soarele de primăvară târzie, fu abordat de un ins în costum negru.

– *Professore* Kavanaugh? *Professore*? întrebă acesta cu accent străin.

Majordomul român, probabil, despre care Orsina spusese că îl va aștepta la gară. După ce Leo confirmă, insul se înclină și spuse:

– Bine ați venit la Verona. Vă rog să mă urmați.

Majordomul luă bagajele lui Leo și îl conduse la o Lancia masivă, parcată ilegal în stația de taxiuri. Deschise portiera și îl invită pe Leo să se instaleze pe confortabila banchetă din spate, apoi trecu la volan. Curând ieșiră din suburbii la câmp deschis, pe o șosea flancată de podgorii superbe. Peste treizeci de minute, după ce stârni tot praful de pe drum, mașina pătrunse printre doi stâlpi înalți pe o alee acoperită de pietriș.

Aceasta nu era o vilă oarecare, gândi Leo în timp ce se opreau în fața unui portic străjuit de coloane, ci un palat mai mic. Zugrăvită în galbenul pal al polentei, maiestuoasă, dar nu și apăsătoare, vila îți dădea o senzație de pace. După ce discuta cu Orsina și îi rezolva problema, avea să se bucure în voie de acest loc idilic.

Cu câte un geamantan în fiecare mână, majordomul îl conduse prin săli largi, cu pereții acoperiți de fresce, până la o scară din marmură, apoi pe un coridor lat, până într-un dormitor cu tavanul foarte înalt, așezat pe colț. Priveliștea de la cele trei ferestre masive era încântătoare: o grădină romantică în stânga, cu arbori bătrâni care parcă te invitau la preumblări; în față – coline și podgorii vălurite, printre care șerpuia drumul pietruit pe care veniseră. Fără alte clădiri. O frântură de rai.

Dar unde era Orsina? Majordomul dispăruse, drept care Leo coborî agale la parter sperând să dea de cineva, în timp ce admira frescele cu zei, uriași și luptători, covoarele persane uzate, mobilierul vechi din lemn de nuc și vasele chinezești impresionante, pline cu flori.

După un colț aproape că dădu nas în nas cu o menajeră căruntă care mirosea, ciudat, a oțet.

– *Buongiorno*, zise el și întrebă de Orsina.

– *La g'hè no la Baronessina*, răspunse ea în dialect.

Așadar, află el, Orsinei încă i se mai spunea „baroneasa“, în ciuda faptului că se măritase cu un englez. Dar mai important era că Orsina plecase. Unde? întrebă el. Când trebuie să se întoarcă? Marianna, menajera bătrână, mormâi alte câteva propoziții în dialect pe care Leo nu le înțelese. Născut Leonard Kavanaugh, din tată irlandezo-american și mamă italiancă, învățase italiana din pruncie, dar nu și un dialect anume. Nevrând a recunoaște că nu înțelege ce spune Marianna, înclină din cap și ieși în grădină. Majordomul român îl ajunse din urmă ca la comandă.

– Domnul profesor dorește o băutură răcoritoare?

Leo încuviință din cap și luă paharul.

– Domnul baron vă așteaptă înainte de cină la un aperitiv, la șapte și jumătate. În ținută obligatorie.

Ajuns la umbra unui nuc, Leo se lăsă în voia unei încântătoare adieri ce prevestea sosirea verii și, așezându-se pe o bancă din lemn de tec, sorbi din ceaiul rece cu piersici. Atentatul din Bologna părea la ani-lumină depărtare acum și în minte îi veniră amintiri mai plăcute.

Deși se împlineau trei ani de când Orsina plecase de la Universitatea Georgetown¹, încă se mai gândea la ea. Tânăra petrecuse numai un an acolo, ca asistentă la minuscula catedră de italiană. Purta fuste de mătase și pantofi eleganți, în timp ce studenții ei, doar cu puțin mai mici decât ea, purtau jeansi și adidași. Un parfum de flori îi marca, misterios, prezența. Era de o naturalețe aristocrată, lăsând impresia că împrumută orașului un an din viața ei, un cadou făcut din toată inima.

Ca șef de catedră, Leo o angajase chiar el, în timpul unei vacanțe de primăvară petrecute la Roma. Interviuul începuse cu o referire la Giordano Bruno, filosoful eretic ars pe rug chiar în fața clădirii în care se aflau, în Campo de' Fiori. Poate prin analogie, Orsina continuase în engleza ei fluentă, învățată de la guvernantă, despre *fiori*, flori, descriind florile preferate din grădinile ei preferate din toată Europa. „Dar șofranul?“ întrebuse el, aproape serios. „Îl văzuse vreodată înflorit? Cum să nu, aproape de Roma, în Abruzzi, zona rurală, erau pajiști imense pline de șofran. „E o privesc magnifică, care aproape că reabilitează întreaga regiune; pe de altă parte, până și cele mai bune restaurante de acolo înecă risotto-ul cu șofran în pătrunjel, omorând și culoarea și aroma. Să nu vă duceți în Abruzzi!“ Cuvintele ei îl făcuseră să izbucnească în râs.

Vorbea dezinvolt cu el, ditamai profesorul universitar, de la egal la egal; educația, cultura și competența ei erau de necontestat. Leo își dădea seama că tânăra își însușise toate acestea în mare parte prin osmoză, mai întâi acasă, apoi prin frecventarea vechilor palate ale rudelor și prietenilor. Unii dintre ei probabil că aveau colecții de tablouri care în Statele Unite ar fi dus la înființarea unor muzee. Orsina prinsese din zbor „limbile străine“, adică engleza, franceza, germana și latina. Școlile excelente pe care le urmărea, bănuia el, nu făcuseră decât să se adauge la cultura ei nativă.

Ceilalți candidați, sperați să scape de criza de locuri de muncă din Italia, citaseră filosofi francezi moderni, cu un pronunțat accent

¹ Fondată în 1789, cea mai veche universitate catolică și iezuită din SUA, situată în Washington. (n.tr.)

italian, spre plictiseala fără margini a lui Leo. Era evident că nu putea alege decât o singură persoană, își spusese el după interviuri, în timp ce lua cina singur, la restaurant. Comandase un risotto cu șofran, rugând chelnerul să-i spună bucătarului să renunțe la pătrunjel.

Așadar, Orsina venise la Washington, iar Leo o vedea în preajma automatului de cafea în fiecare dimineață de luni, miercuri și vineri. O vedea și în afara campusului: la un muzeu, la un concert de muzică clasică, la un film străin. Washingtonul nu ducea lipsă de activități culturale. N-o invitase niciodată acasă, ci doar, din când în când, să ia prânzul cu el și rareori cina. Într-un cuvânt, o lăsa în grija membrilor mai tineri ai catedrei și a celorlalți asistenți, străduindu-se să-și reprime emoțiile pe care i le stârnise încă de la prima lor întâlnire. La plecare îi urase noroc, fără să se aștepte să o revadă vreodată.

Apoi, după o lungă tăcere, primise o scrisoare de la ea. Anul trecut se măritase cu un englez, află Leo, și acum era foarte fericită. Locuiau mai ales în Provence, la o fermă renovată, și uneori la Londra, unde aveau un apartament. Avea nevoie de sfatul lui Leo în privința unei cărți vechi italiene, intitulată *Lumea magică a eroilor*.

În loc să-i răspundă, Leo se interesase cât era ceasul în Europa. În Franța era șase seara. Ridicase receptorul și formase numărul de pe antetul scrisorii. După o introducere oarecum stângace, întrebuse de carte. Încă își mai amintea cum decursese conversația (în italiană).

– Ai auzit de ea?

– Nu, spre rușinea mea, spune-mi mai multe despre ea.

– O am de la unchiul Emanuele, mi-a dat-o în ajunul nunții, în cadrul unei ceremonii destul de ciudate. Mi-a spus să o citesc cu atenție, chiar dacă asta îmi va lua ani de zile. Pare a fi foarte importantă pentru familia noastră, dar eu, una, nu înțeleg de ce.

– Ceea ce mă surprinde, fiindcă până acum n-ai avut nici o problemă în a descifra orice fel de carte, indiferent de limba în care a fost scrisă. Spune o poveste, are o intrigă?

– Da, dar... E diferită de orice altceva. Ai să-ți dai seama și tu dacă o citești. Și poate îmi explici și mie.

– Am să încerc, cu cea mai mare plăcere, răspunsese el fără nici o ezitare.

– Ți-aș rămâne recunoscătoare... Am o propunere! Eu și Nigel vom petrece luna iunie în Italia, la vila familiei din Veneto, aproape de Verona. N-ai vrea să fii oaspetele nostru? Așa am putea studia cartea împreună.

Răspunsul lui Leo îl surprinsese și pe el:

– Oricum voiam să merg în nordul Italiei vara asta, ca să petrec ceva timp prin biblioteci. Mi-ar face plăcere să trec pe la casa familiei tale și să-ți cunosc soțul.

Nu avusese nici o intenție de a merge în Italia în vara aceea, nu voia decât să stea liniștit în Washington și să termine de scris cartea, să-și viziteze părinții în Florida și alte rude în New England. Și totuși, acceptase invitația, mințind cu nerușinare. Nu voia ca Orsina să-și dea seama că de-abia aștepta un semn de la ea. Și iată-l aici, prizonier de bună voie în împărăția ei magică.

Își alungă amintirile și urcă în camera lui ca să se schimbe și să se pregătească pentru întâlnirea cu unchiul ei. Majordomul îi aranjase deja lucrurile, lăsându-i la îndemână ceea ce credea el că ar fi cea mai elegantă ținută.

Când coborî, găsi toate ferestrele salonului deschise pentru a lăsa să pătrundă boarea de vânt, răcoroasă. Baronul Emanuele Riviera della Motta ședea într-un fotoliu, îmbrăcat într-un costum de mohair și mătase bleumarin care făcea ca sacoul de lână al lui Leo, cumpărat de gata, să pară nelalocul lui și, desigur, mult prea călduros pentru anotimpul acela. Baronul se ridică în picioare. Nu era înalt, mai degrabă îndesat, iar cei peste șaiszeci de ani nu-i adăugaseră nici un gram de carne în plus. Avea părul alb, pieptănat pe spate, descoperind o frunte înaltă, bronzată. Dar ce frapa cel mai mult la el era nasul: un nas tipic roman, coroiat ca al unui vultur.

– Profesorul Kavanaugh, presupun. Încântat de cunoștință, zise el și îi strânse mâna lui Leo, pe cât de ferm pe atât de oficial. Beți ceva? Eu beau un campari amar, cu gheață. Vreți și dumneavoastră?

Leo gustase așa ceva o singură dată și de atunci evitase să repete experiența, acum însă se trezi spunând:

– Sigur, mulțumesc mult.

Când sorbi din pahar recunoscuse gustul de sirop de tuse, cu gheață.

– Nepoata mi-a vorbit foarte frumos despre dumneavoastră, spuse baronul, cântărindu-l din ochi.

Preț de o clipă Leo crezu că baronul ar putea adăuga: „Mă întreb de ce, fiindcă n-aveți nimic ieșit din comun.“ Baronul însă rămase tăcut.

Atmosfera parcă anunța sosirea unei noi Ere Glaciare. În timp ce baronul părea absorbit de paharul cu campari, Leo încercă să închege o conversație, ceea ce nu era unul din punctele lui forte. Spuse ceva despre spineta veche din colțul salonului, dar baronul îi replică scurt, cu un joc de cuvinte, catalogând-o drept „un instrument care stă ca un spin în ochi“. Și când mă gândesc că trebuie să-l suport toată cina! își zise Leo.

– Bănuiesc că ați auzit vestea. Așa ceva are prostul obicei de a da viața omului peste cap.

– Vă referiți la atentatul cu bombe din Bologna? Da, ce nenorocire, tocmai treceam prin gara de acolo când s-a întâmplat.

– Zău? Atunci trebuie să mulțumiți cerului că sunteți în viață! Dumitru, servește-l pe domnul profesor cu încă un campari.

„A, nu!“ gândi Leo în timp ce îi zâmbea recunoscător majordomului.

– Sunt multe victime în Bologna? întrebă el.

– Încă n-au terminat de numărat cadavrele. O sarcină de neînviat, foarte dificilă, unele persoane au fost făcute bucăți, altele au fost carbonizate, altele încă se mai află sub dărâmături. Explozia a avut loc chiar în timpul missei solemnis din Joia Verde¹. Biserica era plină de oameni, ca și piața din fața ei. N-ar fi de mirare dacă s-ar înregistra mii de victime.

– Dumnezeule, ce grozăvie! Dar de ce? Cine a făcut asta? Există suspecti?

¹ Corpus Christi, a noua joi după Paște, când catolicii celebrează euharistia (împărtașania) în cadrul Sărbătorii Trupului și Sângelui lui Hristos. (n.tr.)

– Cine a făcut asta? repetă baronul privind în altă parte, concentrându-se pe frescele de pe tavan. Presupun că ați auzit de Giovanni da Modena.

Leo spuse că nu.

– Și sunteți șeful catedrei de italiană de la Universitatea Georgetown?

Leo nu răspunse, preferând să soarbă din paharul cu campari.

– Mda, probabil că pentru dumneavoastră alții sunt pictorii mari, continuă baronul cu o condescendență desăvârșită. Dar unii pe care îi știu doar specialiștii au creat opere la fel de valoroase ca și colegii lor mai faimoși. Frescele lui din Capela Bolognini erau pur și simplu geniale.

– Erau?

– Da, „erau“. Acum nu mai sunt, erau în Catedrala San Petronio.

– Aha.

– Trei i-au fost atribuite lui Giovanni da Modena și ajutoarelor lui: *Scene din viața Sfântului Petronius*, *Călătoria Magilor* și *Judecata de Apoi*.

Baronul se ridică brusc și începu să declame, rotunjind fiecare cuvânt:

*Tra le gambe pendevan le minugia;
la corata pareva e 'l tristo sacco
che merda fa di quel che si trangugia.
Mentre che tutto in lui veder m' attacco,
guardommi, e con le man s' aperse il petto,
dicendo:*

Vocea aproape că i se prefăcu într-un vaiet:

*„Or vedi com' io mi dilacco!
vedi come storpiato è Maometto!
Dinanzi a me sen va piangendo Ali,
fesso nel volto dal mento al ciuffetto.
E tutti li altri che tu vedi qui,*

*seminator di scandalo e di scisma
fuor vivi, e però son fessi così.*

– Măcar versurile astea le recunoașteți? întrebă baronul, așezându-se și luând paharul în mână cu o privire sfredelitoare.

Leo le recunoscuse. Erau din *Infernul* lui Dante, Cântul XXVIII. Baronul le știa pe de rost?

– Foarte bine, până la urmă nu sunteți chiar un impostor, continuă baronul fără milă. Și ce spun ele?

„Ce-i cu asta?“ se întrebă Leo. Dar, ca oaspete al baronului, consideră că e mai bine să fie diplomat. Drept care, cu răbdare, îndatoritor, începu să explice, la fel cum ar fi făcut studentii lui la examen:

– Dante și Virgiliu sunt în al nouălea hâu al celui de-al optulea cerc din Iad, acolo unde cei care seamănă discordie sunt pedepsiți prin mutilare. „Maometto“, mai bine zis Mahomed, își arată măruntaiele celor doi poeți, în timp ce la stânga îl are pe Ali, ginerele lui, cu capul despicat în două. Amândoi au fost sămânța de scandal și discordie. În consecință, sunt pedepsiți, arzând în focurile Iadului.

Un rezumat scurt și la obiect.

– Detectez cumva un oarecare zel iezuit în cuvintele dumneavoastră? întrebă baronul.

– Deloc. Dante pur și simplu nu a fost un simpatizant al islamului.

– E-adevărat, n-a fost. Cine ar fi crezut că așa ceva va atrage atenția unei organizații ca Al Qaeda?

Expresia contrariată de pe chipul lui Leo îi dădu de înțeles baronului că trebuie să explice.

– Vedeți dumneavoastră, Giovanni da Modena s-a întrecut pe sine în această frescă, descrierea felului în care Mahomed și ginerele lui sunt pedepsiți și arși în focurile Iadului fiind pe cât de plastică, pe atât de vie. Drept urmare, câțiva musafiri musulmani ai țării noastre au hotărât că acesta e un afront inadmisibil și că fresca trebuie acoperită sau scoasă de acolo. E ca și cum ați veni în casă la mine și mi-ați spune să acopăr sau să scot una din frescele mele! zise baronul ridicând vocea, evident furios. După câteva clipe în care